

OKRESNÝ ÚRAD BANSKÁ BYSTRICA

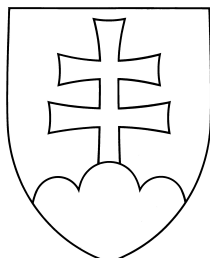
ODBOR STAROSTLIVOSTI O ŽIVOTNÉ PROSTREDIE
Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia
Nám. Ľudovíta Štúra 1, 974 05 Banská Bystrica

Číslo spisu

OU-BB-OSZP3-2025/011308-021

Banská Bystrica

20. 03. 2025

Rozhodnutie

zo zisťovacieho konania „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica 2025 – 2034 (aktualizácia)

Popis konania / Účastníci konania

Obec Moštenica, Moštenica 73, 976 13 Slovenská Ľupča

Výrok

Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie (ďalej len „Okresný úrad Banská Bystrica“) ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 5 ods. 1 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, v súlade s § 3 ods. 1 písm. e) zákona č. 180/2013 Z. z. o organizácii miestnej štátnej správy a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a ako príslušný orgán štátnej správy na úseku posudzovania vplyvov na životné prostredie podľa § 56 písm. b) zákona č. 24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o EIA“)

vydáva

podľa § 7 ods. 5 zákona o EIA, na základe predloženého oznámenia o strategickom dokumente: „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica 2025 – 2034 (aktualizácia)“, (ďalej len „oznámenie o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034“, v prípade strategického dokumentu, ako takého, ďalej len „strategický dokument PHRSR Moštenica 2025 – 2034“), ktoré predložil obstarávateľ: Obec Moštenica, Moštenica 73, 976 13 Slovenská Ľupča, IČO: 00 313 602, prostredníctvom oprávnenej zástupkyne – Kataríny Chabanovej, starostky obce (ďalej len „obstarávateľ strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034“) toto rozhodnutie:

Strategický dokument PHRSR Moštenica 2025 – 2034 sa nebude ďalej posudzovať podľa zákona o EIA. Uvedený strategický dokument je možné schváliť podľa osobitných predpisov a rešpektovať nasledovné pripomienky, ktoré vyplynuli zo stanovísk:

- V texte strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025-2034 opraviť názvy zákonov na názvy aktuálne platných právnych predpisov, napr. na str. 33 zákon č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, je neplatný a nahrádza ho zákon č. 164/2023 Z.z. o ochrane ovzdušia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov

- Pri realizácii opatrení, naplňajúcich ciele strategického dokumentu, rešpektovať záväznú regulatívu Závaznej časti ÚPN VÚC BBK v platnom znení, ktoré majú priamu väzbu na územný rozvoj obce Moštenica, s dôrazom na regulatívy 1.7.2., 1.7.3., 1.7.4., 1.10., 1.11. v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry, 2.2.3., 2.2.4., 2.2.6., 2.2.10., v oblasti hospodárstva, 3.2.1., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., 3.7., 3.8., 3.10.3., 3.15. v oblasti rozvoja rekreácie a turistiky, 4.1., 4.2., 4.4., 4.5., 4.6., 4.8., 4.10., 4.11., 4.12., 4.13., 4.15., 4.18. v oblasti usporiadania

územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu, 5.14., 5.15. v oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva, 6.1.1.3., 6.1.46., 6.1.53., 6.9., 6.10.5. v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry, 7.1.4., 7.1.11.b), 7.1.14., 7.1.15., 7.3.5. v oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry a verejnoprospešné stavby 1.1.1. v oblasti cestnej infraštruktúry, 2.4. v oblasti železničnej infraštruktúry, 5.5. v oblasti zásobovania pitnou vodou a 7.84. v oblasti odtokových pomerov.

- Evidovanú skládku odpadov zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

-Vhodnosť a podmienky ďalšieho stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 57/2024 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

- Územie riešené v rámci PHRSR spadá do povodia Hrona, číslo hydrologického povodia 4-23-02. Katastrálnym územím obce preteká vodný tok, ktorý je v správe SVP, š.p. vodný tok Moštenický potok (identif 4-23-02-2647) a jeho ľavostranný bezmenný prítok (identif 4-23-02-2571). Prehľadný mapový podklad z oblasti vodného hospodárstva záujmového územia je pre verejnosť prístupný na https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal/.

- Str. 38: Zákon č. 184/2002 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov je neplatný, nahrádza ho zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

- Str. 38: Podľa vyhlášky č. 211/2005 Z.z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, vodný tok Moštenický potok nie je vodohospodársky významný vodný tok.

- V strategickom dokumente PHSR obce Moštenica je použitá nesprávna terminológia: „protizáplavových opatrení“ a „protizáplavových hrádzi“, žiadame opravu textu v znení „protipovodňových opatrení“ a „protipovodňových hrádzi“ na stranách: 94, 100, 107, 122. Na strane 27 je použitá nesprávna terminológia: „lokálnych záplav“, žiadame opravu textu v znení: „lokálnych povodní“.

- Chyby v slovoslede a pravopise v dokumente (napr. str. 19: „Uhliarsky potok je potok je to ľavostranný prítok ...“, str. 70: „...odvetví vhodných pre Moštenica,...“).

- Dbieť o to, aby nebola ohrozená kvalita povrchových a podzemných vôd, dbať o ochranu vôd a zdržať sa činností, ktoré môžu negatívne ovplyvniť prirodzený režim vôd. Znečistiť vodu alebo inak ohroziť jej kvalitu.

Odôvodnenie

Obstarávateľ strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 predložil dňa 14.01.2025, príslušnému orgánu - Okresnému úradu Banská Bystrica, podľa § 5 ods. 1 zákona o EIA oznámenie o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034. Navrhovaný strategický dokument je strednodobý strategický dokument spracovaný na základe zberu a sumarizácie štatistických a iných relevantných a verifikovaných údajov stanovuje optimálny návrh rozvojových priorít, opatrení a aktivít za účasti partnerov v území, so zreteľom na endogénne a exogénne zdroje, príležitosti rozvoja a potreby obce a regiónu v období rokov 2025-2034. Dokument je spracovaný na základe zákona NR SR č. 539/2008 Z.z. o podpore regionálneho rozvoja v znení zákona 309/2014 Z.z.

1 ÚVOD:

Dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica s výhľadom do roku 2033 (PHRSR) je strednodobý strategický dokument, ktorý na základe analýzy hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce stanovuje jeho strategické ciele a priority rozvoja. Je prostriedkom na napĺňanie vízie ďalšieho smerovania rozvoja obce. Programom hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce Moštenica sa uskutočňuje podpora rozvoja na úrovni miestnej samosprávy s dôrazom na sociálnu, ekonomickú a kultúrnu sféru. Je to program cielených opatrení, navrhnutý pre oživenie sociálneho, ekonomického a kultúrneho rozvoja obce Moštenica, ktorý na základe výsledkov ročného hodnotenia bude priebežne aktualizovaný a dopĺňovaný.

Bol spracovaný na základe zákona Národnej rady SR č. 539/2008 Z. z. o podpore regionálneho rozvoja (v znení č. 309/2014 Z. z., 378/2016 Z. z., 58/2018 Z. z., 313/2018 Z. z., 221/2019 Z. z., 134/2020 Z. z., 258/2021 Z. z.), ktorý definuje Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce ako strednodobý programový dokument, obsahujúci analýzu hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce, hlavné smery jej vývoja, ustanovenie cieľov, prvoradých potrieb a úloh vo všetkých oblastiach života obce. Súčasťou programu je aj návrh jeho administratívneho a finančného zabezpečenia. Zákon stanovuje aj úlohy, týkajúce sa vypracovávaní, schvaľovania, zabezpečenia plnenia a pravidelného vyhodnocovania predmetného programového dokumentu. Pri spracovaní programu boli rešpektované zásady regionálnej politiky vlády Slovenskej republiky a princípy regionálnej politiky Európskej únie zakotvené najmä v nariadení Rady (ES) č. 1266/1999 (nariadenie o štrukturálnych fondoch).

2 ZÁKLADNÁ CHARAKTERISTIKA OBCE:

Z hľadiska administratívneho členenia je obec Moštenica súčasťou okresu Banská Bystrica a Vyššieho územného celku Banská Bystrica. Prvá písomná zmienka o obci pochádza z roku 1340 pod názvom Mosnyce. Našiel sa tu žiarový hrob lužickej kultúry z mladšej doby bronzovej. Administratívne je obec Moštenica začlenená do Banskobystrického kraja, okresu Banská Bystrica. Riešené katastrálne územie obce Moštenica leží v strede okresu Banská Bystrica, ktorý sa zaraďuje medzi väčšie okresy Slovenska. Do územia Banskobystrického okresu zo západu zasahujú Kremnické vrchy, zo severu Starohorské vrchy, z východu Horehronské podolie, Veporské vrchy a Poľana. Jadrom okresu je krajské a okresné mesto Banská Bystrica, ktoré patrí do kategórie centier celoštátneho až medzinárodného významu. V meste je sústredená takmer celá vyššia vybavenosť okresu v oblasti štátnej správy, bankovníctva, vedeckých pracovísk a školstva celoštátneho významu, zdravotných a ostatných zariadení okresného významu. Obec Moštenica leží v dotykovom priestore vymedzenom pohronskou sídelnou rozvojovou osou, ktorá prechádza od Brezna cez Banskú Bystricu, Zvolen, Žarnovicu, Levice až po hranicu Maďarska pri Štúrove. Územie sídla je cez Slovenskú Lupču, ktorá je zaradená do kategórie vidieckych sídiel lokálneho významu, napojené na cestu I/66. Obec je súčasťou Starohorských vrchov. Starohorské vrchy sú jadrové pohorie na strednom Slovensku. Z geomorfologického hľadiska je to geomorfologický celok v provincii Západné Karpaty, subprovincii Vnútorne Západné Karpaty a Fatransko-tatranskej oblasti. Najvyšším vrchom je Kozí chrbát (1 330,4 m n. m.) (nad obcou v severo východnom smere). Ide o plošne málo rozsiahle pohorie. Na severe hraničí s Veľkou Fatrou, na západe s Kremnickými vrchmi, na juhu so Zvolenskou kotlinou a na východe s Nízkymi Tatrami. Hranica prechádza údolím Starohorského potoka, odtiaľ cez hrebeň Japeňa do doliny Cenova, potom na východné svahy Kremnických vrchov na západnom okraji obcí Kordíky a Králiky. Odtiaľ hranica zo severu obchádza prevažnú väčšinu intravilánu mesta Banská Bystrica, odkiaľ smeruje k obciam Podkonice a Moštenica, následne údolím Vážnej do Hiadeľského sedla (1 099 m n. m.). Zo sedla prechádza územím južne od osady Korytnica - kúpele do údolia potoka Žarnovka a do obce Donovaly, kde schádza do údolia Starohorského potoka. Na území geomorfologického celku sa nachádza geomorfologická časť Kordická brázda v juhozápadnej časti, v povodí Tajovského potoka (https://sk.wikipedia.org/wiki/Starohorsk%C3%A9_vrchy, 20.12.2023). Pohorie sa pozvoľna vyvyšuje od západu až juhozápadu na východ až severovýchod. Charakterizuje ho hlboko až veľmi hlboko rezaný reliéf s amplitúdami 311 - 600 m, v brázde a podhorských častiach 180 - 310 m s prevládajúcimi nadmorskými výškami 800 - 1100 m. Stredný uhol sklonu kolíše medzi 6-14 stupňami (v brázde) a 19 - 25 stupňami (v pohorí). Reliéf príkrovovo-vrásových štruktúr na mezozoických horninách sa vyznačuje väčšou akcentovanosťou a výraznou členitosťou. Na vápencoch a dolomitoch sa vyvinuli zrázne stráne s bralnými formami, ostré vrchy (Ostrý vrch, Končitý vrch) a hlboké doliny. Krasové javy sa vyskytujú v západnej a severozápadnej časti pohoria. Na kryštalických štruktúrach je jednotvárný hladko modelovaný reliéf so zaoblenými formami širokých chrbtov. Zarovnané povrchy v ústrednom chrbte charakterizujú masívne časti Baranej hlavy, Hrubého vrchu, Žiaru a Panského dielu. Pre južný a juhozápadný okraj pohoria je príznačný pedimentový denudačný reliéf s nadmorskou výškou 500 - 700 m. (20.12.2023, <https://www.najkrajisikraj.sk/starohorske-vrchy/>).

Geologické pomery

Územie má zložitú geologicko-tektonickú stavbu, ktorá je výsledkom príkrovovej stavby jadrového pohoria alpinotypne zvrásneného. Majú charakter megaantiklinálnej hráste, v ktorej centrálnej časti sa nachádza eróziou obnažené kryštalické jadro (kryštalikum). Je zložené z najstarších a najodolnejších hornín - žúl a kryštalických bridlíc. Nad ním ležia mladopaleozoické a mezozoické súbory hornín v autochtónnej pozícii zložené z druhohorných hornín - vápencov, dolomitov a slienovcov. Na geologickej stavbe sa ďalej podieľa aj jednotka vnútrokarpatského paleogénu. Menšia južná časť pohoria je súčasťou pásma veporika, kým rozsiahlejšia severná časť súčasťou pásma jadrových pohorí. Na západe sem okrajovo zasahujú neovulkanity (Kordická brázda). Z hľadiska geologickej stavby je pás na južnom okraji, ako aj severovýchodný výbežok pohoria, tvorený prevažne vápencami a slieňovcami z

obdobia kriedy. Východná časť pohoria je formovaná vápencami a dolomitmi z obdobia triasu a jury, podobne je formovaná aj najzápadnejšia časť (na západ od Banskej Bystrice).

Pôdne pomery

Údaje o hlavných pôdnych jednotkách (HPJ) v záujmovom území sú spracované podľa Bonitačného informačného systému pôd SR (zdroj VÚPOP Bratislava). Údaje o zastúpení jednotlivých pôdnych typov a ich rozšírení na poľnohospodárskej pôde okresu sú odvodené od zatriedenia pôd do HPJ. Najrozšírenejšie pôdy v katastri sú kambizeme. Kambizeme patria k najrozšírenejšiemu pôdnemu typu v oblasti. Nachádzajú sa na rôznych substrátoch, najviac na zvetralinách hornín kryštalinika a ich svahovinách (plytké a kamenité kambizeme dystrické, hlinité až hlinitopiesočnaté) a tiež na substrátoch vulkanických hornín. Sú to pôdy len podpriemerne úrodné a z hľadiska ekologickej stability ich radíme k pôdam málo odolným voči degradácii. Dôvodom je ich nízka pufrčná schopnosť (sú to spravidla kyslé minerálne chudobné pôdy s nízkym obsahom humusu) a silná až extrémna erózna ohrozenosť (prevažne ide o plytké pôdy s nestabilnou pôdnou štruktúrou, na strmých svahoch). Podľa typologicko - produkčnej kategorizácie patria do kategórie O4 až T4 (produkčné orné pôdy až málo produkčné trvalé trávne porasty). Produkčný potenciál je v rozmedzí hodnôt 10 - 60 (zo 100 bodovej škály). V oblasti sa nachádzajú hlavne na pozemkoch poľnohospodárskej pôdy medzi plochami súvislého lesa, ako fragmenty PP v lesných celkoch, resp. na kontakte s lesom na celom území. Z toho dôvodu sú najčastejšie využívané ako lúky alebo pasienky. Pôdny kryt tvoria na zvetralinách kryštalinika hnedé pôdy nenasýtené (kyslé) až hnedé pôdy podzolované, na zvetralinách karbonátových hornín rendziny hnedé až vylúhované (12.12.2023, <https://www.najkrajssikraj.sk/starohorske-vrchy/>).

Pôdne typy

Pôdny typ je základnou identifikačnou jednotkou morfo genetickej i agronomickej kategorizácie pôd. Zahŕňa v sebe skupinu pôd charakterizovanú rovnakou stratigrafiou pôdneho profilu, t.j. určitou kombináciou diagnostických horizontov, ako výsledok kvalitatívne špecifického typu pôdotvorného procesu, ktorý sa vyvíjal a vyvíja v rovnakých hydrotermických podmienkach pod približne rovnakou vegetáciou. Pôdne typy sú definované súborom diagnostických horizontov a ich najdôležitejších vlastností získaných dlhodobým vývojom v prírodných podmienkach i kultiváciou. Nižšími kategóriami klasifikačného systému pôd sú subtyp, varieta, forma. Na Slovensku je nasledujúca štruktúra pôdnych typov poľnohospodárskych pôd: (http://www.podnemapy.sk/portal/reg_pod_infoservis/pd/pd.aspx, 10.2.2015).

Hydrologické pomery

Prevažná väčšina Starohorských vrchov patrí do povodia Hronu, len malá severovýchodná časť do povodia Váhu. Najvýznamnejšími vodnými tokmi sú Bystrica s prítokom Starohorský potok, ktoré odvodňujú severné svahy a sčasti západnú časť povodia, Tajovský potok odvodňuje západnú časť, kým potoky Vážna, Moštenický potok, Lupčica a Selčiansky potok odvodňujú južné svahy pohoria. Malá časť na severovýchode je odvodňovaná Korytnicou.

V Starohorských vrchoch vyviera niekoľko minerálnych prameňov, najznámejšie sú Moštenická Kyslá a Hiadel'ská Kyslá. V pohorí je tiež pomenovaných viacero iných prameňov: Jegorovov prameň, Laskomer, Podkalište, Malé Cenovo, Veľké Cenovo.

Klimatické pomery

Klíma vyšších častí Starohorských vrchov je mierne chladná, veľmi vlhká, nižších častí s vrchovinným reliéfom a Kordíckej brázdy mierne teplá a vlhká s priemernými januárovými teplotami od -5 do -8 stupňov, júlovými 9-18 stupňov. Priemerný ročný úhrn zrážok dosahuje 800-1200 mm, počet dní so snehovou pokrývkou dosahuje 100-180 dní (tento údaj sa každým rokom znižuje) (12.12.2023, <https://www.najkrajssikraj.sk/starohorske-vrchy/>).

Rastlinstvo a živočíšstvo

Starohorské vrchy predstavujú typ horskej lesnatej až lesolúčnej krajiny. V pohorí prevládajú ihličnaté dreviny s prímiesou buka, v úpätných častiach trávnaté plochy prevládajú nad lesmi. Lúky v okolí obce sú druhovo bohaté. Hneď po roztopení snehu zakvitnú množstvom šafránu spišského (*Crocus heuffelianus*), ktorý tu vytvára bohatý, plošný porast. Koncom jari a v lete môžeme vidieť napr. orlíček obyčajný (*Aquilegia vulgaris*), bôľhoj lekárske (*Anthyllis vulneraria*), štrkáč neskorý (*Rhinanthus serotinus*), deväťorník vajcovitý (*Helianthemum ovatum*), nátržníky (*Potentilla*), nevädze (*Cyanus*), jastrabníky (*Hieracium*), viaceré druhy lipnicovitých (*Poaceae*)

a ďalšie. Obdobná vegetácia je aj na iných bezlesých miestach pozdĺž náučného chodníka. V lesnatých častiach sa môžeme stretnúť s bažankou trvácou (*Mercurialis perennis*), starčekmi (*Senecio*), viacerými druhmi papraďorastov (*Aspidiaceae*) a vzácné aj s cyklámenom fatranským (*Cyclamen fatrense*).

Živočíšstvo

Živočíšna ríša v Starohorských vrchoch je zastúpená takmer všetkými západokarpatskými horskými druhmi. V lesoch žije veľké množstvo poľovnej zveri. Zastúpená je jelenia, diviacia a srnčia. Zo šeliem tu žijú kuny (*Martes sp.*), lasica (*Mustela*), rys ostrovid (*Lynx Lynx*), liška obyčajná (*Vulpes vulpes*), v okrajových častiach pohoria mačka divá (*Felis silvestris*). Priaznivé podmienky pre existenciu tu má naša najväčšia šelma medveď hnedý (*Ursus arctos*), napriek pomerne hustému osídleniu a vysokej antropizácii územia cestovným ruchom. Vtáctvo zastupujú druhy horského pásma. K významným hniezdičom patria orol krikľavý (*Aquila pomarina*), bocian čierny (*Cicconia nigra*), tetrov hlucháň (*Tetrao urogallus*), kuvičok vrabčí (*Glaucidium passerinum*), pôtik kapcavý (*Aegolius funireus*), d'ubník trojprstý (*Picoides tridactylus*). Z iných hniezdisk zaletúva orol skalný (*Aquila chrysaetos*). Zo zástupcov plazov a obojživelníkov sa vyskytujú vzácny mlok karpatský (*Triturus montandoni*), vretenica obyčajná (*Vipera berus*), skokan hnedý (*Rana temporaria*), ropucha obyčajná (*Bufo bufo*) a iné (30.11.2015, http://www.napant.sk/nch/nch_don1.htm).

Zásobovanie pitnou vodou

Zásobovanie obyvateľstva obce pitnou vodou je v súčasnosti vykonávané zo samostatného vodovodu. Objekty a zástavba rodinnými domami nachádzajúce sa na území obce sú zásobované aj vodou z vlastných vodných zdrojov - studní. Rozvodnú sieť v obci tvoria vodovodné potrubia DN 150 resp. DN 100 mm. Sieť je čiastočne zokruhovaná. Rozvojové zámery uvažujú so zásobovaním pitnou vodou z existujúcich rozvodov pitnej vody DN 100. Spôsob zásobovania jednotlivých rozvojových zámerov pitnou vodou bude upresnený v podrobnejších stupňoch projektovej dokumentácie. V rozvojových zámeroch sa navrhuje rozvod vody z rúr PVC DN 100. Na vodovodnej sieti budú osadené požiarne hydranty, ktoré budú slúžiť aj ako odkalovace, alebo odzdušnovace. Trasy vodovodných potrubí sú navrhnuté vo verejných komunikáciách a ich výstavba by mala prebiehať súčasne so stavbami a v predstihu pre výstavbu jednotlivých objektov. Nasledujúca tabuľka prezentuje vybavenosť bytov a domácností. Z hľadiska zásobovania pitnou vodou bolo 174 bytov zásobovaných z verejnej vodovodnej siete. Vlastný zdroj pitnej vody malo 24 domov. Bez napojenia na verejný vodovod boli 2 byty.

Odvádzanie a zneškodňovanie odpadových vôd

V súčasnom období nieje v obci vybudovaná kanalizačná sieť a ČOV. V súčasnosti je trend riešiť túto situáciu samostatnými domovými čistiarnami. Z prevádzkových skúseností však vyplýva, že kvalita a technologické vybavenie mnohých domových ČOV je na nízkej úrovni a neumožňuje adekvátne čistenie odpadových vôd. Preto pri návrhu odvádzania a likvidácie splaškových odpadových vôd treba vychádzať z nasledovných kritérií: v sídle riešiť odvádzanie splaškových odpadových vôd cez spoločnú splaškovú kanalizáciu, vybudovať pre obce mikroregiónu samostatnú mechanicko – biologickú ČOV, pričom v prvej etape je vhodné pre obec vybudovať ČOV so zvozom odpadových vôd zo žump a v druhej etape vybudovať splaškovú kanalizáciu. V obci je potrebné vybudovať splaškovú kanalizáciu profilu DN 300.

Doprava

Cestný dopravný systém sprostredkúva dopravné vzťahy, ktoré svojou úrovňou a dopravným významom presahujú sídelnú úroveň. Priemet týchto dopravných vzťahov do územia možno hodnotiť z pohľadu väzieb širšieho územia k sídlu. Dopravná atraktivita územia je jednou z rozhodujúcich charakteristík dopravnej polohy riešeného územia obce Moštenica. Vonkajšia automobilová doprava je v súčasnej dobe realizovaná po ceste III/2426 - Moštenica - cesat III/2427, ktorá prechádza obcou Slovenská Ľupča a Lučatín. Táto zhodnocuje územie z pohľadu širších vzťahov a zahŕňa dostupnosť cieľov (vyššia vybavenosť, pracovné príležitosti), dostupnosť systémov prímestskej hromadnej dopravy a dopravných vzťahov miestnej úrovne (priepustnosť územia). Z pohľadu nižšieho zastúpenia vyššej vybavenosti a pracovných príležitosti v obci funkčne homogénne územie s prevahou obytnej funkcie logicky charakterizuje vyššia hybnosť. V území je prevádzkovaný systém prímestskej autobusovej hromadnej dopravy s izochrónou dostupnosti nepresahujúcej z okrajových častí riešeného územia časovú vzdialenosť 10 - 15 min.

3 ŽIVOTNÉ PROSTREDIE

Ochrana prírody

Natura 2000 je názov sústavy chránených území členských krajín Európskej únie a hlavným cieľom jej vytvorenia je zachovanie prírodného dedičstva, ktoré je významné nielen pre príslušný členský štát, ale najmä pre EÚ ako celok. Táto sústava chránených území má zabezpečiť ochranu najvzácnejších a najviac ohrozených druhov voľne rastúcich rastlín, voľne žijúcich živočíchov a prírodných biotopov vyskytujúcich sa na území štátov Európskej únie a prostredníctvom ochrany týchto druhov a biotopov zabezpečiť zachovanie biologickej rôznorodosti v celej Európskej únii. Základom pre vytvorenie sústavy Natura 2000 sú dve právne normy EÚ:

Lesné hospodárstvo

Lesy sú jednou zo základných zložiek životného prostredia. Ovplyvňujú a zlepšujú podnebie, vodné a pôdne pomery, vytvárajú prirodzené prostredie pre mnohé druhy rastlín, živočíchov a ich spoločenstvá, sú zdrojom zdravia, osvieženia a poskytujú trvalý zdroj dreva. S rozvíjajúcim sa hospodárstvom človek využíval lesy ako ľahko prístupnú surovinu a z hľadiska jej obnoviteľnosti aj ako zdroj ľahko obnoviteľnej suroviny. V minulom období dochádzalo k intenzívnemu pretváraniu krajiny a využívaniu drevnej hmoty pri ťažobnej činnosti.

V pohorí prevládajú ihličnaté dreviny s prímiesou buka, v úpätných častiach pedimentového reliéfu trávnaté plochy (pasienky, lúky) nad lesmi, v Kordíckej brázde sa strieda lesostep s kultúrnou stepou. Starohorské vrchy predstavujú typ horskej lesnatej až lesolúčnej krajiny s lesným hospodárstvom a turisticko-rekreačnou funkciou. Eróznodenudačná brázda na karbonátickom a vulkanickom substráte je subtypom vrchovinnej lesolúčnej až poľnohospodárskej krajiny s extenzívnou produkciou (12.12.2023, <https://www.najkrajisikraj.sk/starohorske-vrchy/>).

Starostlivosť o územie

Územným plánovaním sa sústavne a komplexne rieši priestorové usporiadanie a funkčné využívanie územia, určujú sa zásady, navrhuje sa vecná a časová koordinácia činností ovplyvňujúcich životné prostredie, ekologickú stabilitu, kultúrno - historické hodnoty územia, územný rozvoj a tvorbu krajiny v súlade s princípmi trvalo udržateľného rozvoja. Územné plánovanie je v súčasnosti upravené zákonom č. 50/1976 Zb. o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov. Územno - plánovacia dokumentácia je základným nástrojom územného rozvoja a starostlivosti o životné prostredie v obci. Základným nástrojom územného plánovania je územný plán obce. Územný plán obce je výsledok formálneho plánovania a je územnoplánovacím dokumentom v zmysle zákona č.50/1976 Zb. (zákon o územnom plánovaní a stavebnom poriadku v znení neskorších predpisov) a v zmysle vyhlášky č.84/1976 Zb. (o územnoplánovacích podkladoch a územnoplánovacej dokumentácii) v znení neskorších predpisov. Obec nemá v súčasnosti spracovaný územný plán.

Ochrana ovzdušia

Ochrana ovzdušia sa vykonáva v zmysle zákona č. 194/2018 Z.z. o ovzduší, ktorým sa mení a dopĺňa zákon č. 137/2010 Z.z. (v znení zákona č. 318/2012 Z.z., zákona č. 180/2013 Z.z., zákona č. 350/2015 Z.z. a zákona č. 293/2017 Z.z.). Vyhláška o zdrojoch znečistenia 410/2012 Z. z. v znení 98/2021. K znečisteniu ovzdušia v obci negatívne prispieva aj automobilová doprava na ceste E66, a III, ktorej intenzita neustále narastá (aj v súvislosti s návštevnosťou bývalej obce Kalište. Meranie znečisťujúcich látok z dopravy sa zatiaľ nemeria, ale za 90% celkových emisií prchavých organických látok z dopravy zodpovedajú vozidlá s benzínovým motorom. Automobilová doprava okrem zvyšovania plynných emisií z výfukových plynov spôsobuje aj sekundárnu prašnosť. Najbližšia monitorovacia stanica kvality ovzdušia sa nachádza v Banskej Bystrici na Námestí Slobody. Znečisťovanie ovzdušia riešeného územia pripadá do úvahy diaľkovým šírením, veľkými zdrojmi znečisťujúcimi ovzdušie v blízkom regióne a zdrojmi vo vlastnom území – lokálnymi zdrojmi. Medzi veľké zdroje v regióne patrí Bučina Zvolen, Tepláreň Zvolen. V minulosti patrila k nim aj Stredoslovenská cementáreň Banská Bystrica a iné veľké zdroje v Banskej Bystrici. Ukončením ich prevádzky sa situácia znečisťovania ovzdušia podstatne zmenila. Ovzdušie riešeného územia je ovplyvňované diaľkovými prenosmi znečisťujúcich látok vznikajúcich mimo riešeného územia a produkciou znečisťujúcich látok na riešenom území. Hlavnými zdrojmi diaľkových prenosov pri západnom prúdení sú priemyselné komplexy v oblasti Hornej Nitry (Prievidza, Nováky) a Hliníkareň v Žiari nad Hronom (dočasne pozastavená výroba), pri severo-južnom prúdení sú to priemyselné prevádzky vo Zvolene a v Banskej Bystrici. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, okres Banská Bystrica nepatrí k veľkým producentom základných znečisťujúcich látok. Nachádza sa však v blízkosti oblasti s intenzívnou priemyselnou činnosťou. Do ovzdušia sa z riešeného územia dostávajú: toxické oxidy dusíka (NOX), ktoré spôsobujú ochorenia dýchacích ciest, cyanózu srdca, majú aj karcinogénne účinky, toxický oxid siričitý (CO₂), ktorý narúša krvotvorbu, dráždi sliznice a oči, spôsobuje chronické ochorenia dýchacích ciest, popolčeky, ktoré zasahujú predovšetkým dýchacie cesty, pri niektorých druhoch popolčekov je zasiahnuté aj srdce a imunitný aparát (karcinogénne účinky), polietavý prach

prevažne zo sekundárnej prašnosti spôsobuje ochorenia dýchacích ciest, rozľahlé plochy porastené burinnými spoločenstvami sú jedným zo zdrojov alergických ochorení slizníc. Ako už ale bolo spomenuté, oproti ostatným regiónom Slovenska je okres Banská Bystrica jeden zo stredne znečistených regiónov. Ako prezentuje nasledujúca tabuľka, k výraznému poklesu dochádza v prípade produkcie oxidu siričitého a tuhých emisií. Vplyvom nepriaznivej klimageografickej polohy sa exhaláty hlavne v jesennom a zimnom období koncentrujú v prízemnej vrstve ovzdušia. Naopak koncentrácie polietavého prachu sa zvyšujú pri normálnych klimatických situáciách a to už pri najmenších rýchlostiach vetra.

Hlukové pomery z dopravy

V zmysle Nariadenia vlády SR č. 40/2002 Z. z. o ochrane zdravia pred hlukom a vibráciami najvyššie prípustné hodnoty hluku z dopravy vo vonkajších priestoroch v obytnom území ciest I. až III. triedy, zberných obecných komunikácií a hlavných železničných ťahov sú povolené pre deň $LA_{eq,p} = 60$ dB a v noci $LA_{eq,p} = 50$ dB.

Najväčším zdrojom hluku v záujmovom území je intenzívna cestná doprava na ceste III triedy 2426, ktorá prechádza do zastavaného územia obce. Intenzívnu dopravu môžeme považovať za prevažne líniový stresový faktor, ktorý negatívne vplyva na okolitú krajinu pozdĺž dopravných koridorov. Okrem hluku z dopravy je potrebné spomenúť aj stacionárne zdroje hluku, ktorými sú predovšetkým areály a prevádzky výroby. Vibrácie vyvolané dopravou sú sledovateľné len u cestnej dopravy a majú v riešenom priestore len malú priestorovú pôsobnosť vzhľadom na veľkosť a skladbu dopravného prúdu. V tomto zmysle má na vznik vibrácií podiel hlavne autobusová doprava. V riešenom území sa v blízkosti dopravných trás, ktoré môžu mať podiel na vzniku vibrácií nenachádzajú špeciálne činnosti s negatívnou pôsobnosťou vibrácií vyvolaných dopravou.

Odpadové hospodárstvo

Základným právnym predpisom pri predchádzaní vzniku odpadov a pri nakladaní s odpadmi je zákon NR SR č. 79/2015 Z. z. o odpadoch, ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2001 (v znení č. 91/2016 Z. z., 313/2016 Z. z., 90/2017 Z. z., 90/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 292/2017 Z. z., 106/2018 Z. z., 177/2018 Z. z., 208/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 312/2018 Z. z., 302/2019 Z. z., 302/2019 Z. z., 364/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 460/2019 Z. z., 74/2020 Z. z., 218/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 285/2020 Z. z., 9/2021 Z. z., 46/2021 Z. z.). Jedným zo základných nástrojov stratégie hospodárenia s odpadmi je vypracovanie „Programov odpadového hospodárstva“. Program odpadového hospodárstva Slovenskej republiky vypracováva Ministerstvo životného prostredia a následne samosprávny kraj, obec a pôvodca odpadu. Obsah Programu odpadového hospodárstva obce na roky 2016 - 2020 je zostavený podľa požiadaviek § 2 až § 5 vyhlášky MŽP SR č. 310/2013 Z.z., ktorou sa vykonávajú niektoré ustanovenia zákona o odpadoch a zároveň zohľadňuje POH SR a POH Banskobystrického kraja. Ciele a opatrenia POH SR a POH Banskobystrického kraja 2016 - 2020 sa budú realizovať obcou. Keďže obec už nespada do minulosti pod povinnosť spracovať POH vzhľadom na jej veľkosť a objem produkovaného odpadu, nemá v súčasnosti spracovaný platný POH.

Odpadové hospodárstvo zahŕňa všetky činnosti zamerané na predchádzanie a obmedzovanie vzniku odpadov, znižovanie ich nebezpečnosti pre životné prostredie, ako aj na nakladanie s odpadmi v súlade s platnými zákonmi. Nakladanie s odpadmi je definované ako zber odpadov, preprava odpadov, zhodnocovanie odpadov a zneškodňovanie odpadov vrátane starostlivosti o miesto zneškodňovania. Obec má upravené nakladanie s komunálnym odpadom a drobnými stavebnými odpadmi, vznikajúcimi v obci cez VZN. Separovaný zber využiteľných zložiek komunálneho odpadu je v súčasnosti organizovaný v rôznych formách, separované zložky budú využité ako druhotné suroviny. Likvidáciu komunálneho odpadu sa odporúča riešiť v súlade so širšími vzťahmi v kraji v návaznosti na zákon o odpadoch. V súčasnosti sa v riešenom území nenachádzajú rozsahom väčšie divoké skládky, je však nutné jednoduchou formou upozorňovať obyvateľov obce na likvidáciu odpadu formou jeho triedenia.

Vibrácie

Z hľadiska trvalých zdrojov vibrácií, ktoré sa vyskytujú v záujmovom území rozlišujeme vibrácie z cestnej dopravy. Na území obce je hlavným zdrojom vibrácií automobilová premávka na ceste III/2426. Z hľadiska intenzity dopravy v obci je táto environmentálna záťaž závislá najmä od intenzity a skladby dopravného prúdu. Potenciálnym zdrojom vibrácií pri realizácii rozvoja obce bude činnosť ťažkých stavebných mechanizmov, použitie stavebných technológií a preprava ťažkými nákladnými vozidlami. Vplyv vibrácií na okolie v období výstavby možno vzhľadom na použitie bežných stavebných technológií považovať za významný. Zdrojom vibrácií na nízkej úrovni produkcie budú novo navrhované miestne obslužné komunikácie, ktoré budú v prevažnej miere využívané osobnými motorovými vozidlami.

Radónové riziko

Podľa mapy Prognóza radónového rizika (Čížek, P., a kol., In: Atlas krajiny SR, 2002) sa riešené územie nachádza v oblasti s nízkym radónovým rizikom. Postup stanovenia presnej objemovej aktivity radónu v pôdnom vzduchu, priepustnosti základových pôd riešeného územia ako bude potrebné vykonať v ďalších stupňoch projektovej prípravy.

Pôda

Kvalita pôdy patrí medzi najvýznamnejšie faktory využívania a rozvoja územia obce. Vzhľadom k veľmi dlhému času jej obnovy je potrebné v maximálnej miere zohľadňovať jej prirodzené vlastnosti. Rozsah pôdneho fondu je obmedzený, a práve preto musí byť v plnom rozsahu racionálne využívaný. Medzi hlavné negatívne faktory, ktoré ovplyvňujú pôdnu produkciu a jej environmentálne funkcie patria najmä zhutňovanie a acidifikácia pôd, neuvážené rekultivácie pôd, neúmerne meliorácie, nadmerná chemizácia, stále sa zvyšujúca erózia, zosuvy, divoké skládky a emisno – imisná kontaminácia pôd.

Vonkajšími faktormi mechanickej degradácie pôd sú vietor a zrážky podporované typom reliéfu a antropogénnou činnosťou. Reliéf v riešenom území je členitý, s prejavmi vodnej erózie. Erózia v menšom meradle sa môže prejaviť aj v blízkosti vodného toku Moštenický potok, kde sú procesy zmývania a akumulácie intenzívnejšie. Na druhej strane odkrytý terén po ťažbe drevnej hmoty vytvára podmienky pre vodnú aj veternú eróziu, najmä v mimovegetačnom období.

Kontaminácia pôd

Región v okolí obce Moštenica patrí spomedzi ostatných regiónov SR ku silno kontaminovaným regiónom. Nasledujúci obrázok prezentuje región v porovnaní s ostatnými regiónmi Slovenska. Svetová zdravotnícka organizácia identifikovala 10 chemických látok, ktoré vyvolávajú zásadné obavy z hľadiska verejného zdravia, a štyri z nich sú ťažké kovy: kadmium, ortuť, olovo a arzén. Ortuť sa v životnom prostredí vyskytuje prirodzene, vo všeobecnosti však býva bezpečne uchovaná v mineráloch a nepredstavuje žiadne významné riziko. Problém vzniká vplyvom ľudských činností, ktorých výsledkom je veľké množstvo ortuti uvoľnenej do životného prostredia a táto ortuť môže potom voľne cirkulovať tisícky rokov. Obavy vyvoláva hlavne ortuť vo vode a sedimentoch, pretože sa vyskytuje vo vysoko toxicknej forme a môže sa ľahko dostať do zvierat, a takto prejsť do ľudského potravinového reťazca. (15.10.2021, <https://www.eea.europa.eu/sk/articles/ortut-trvala-hrozba-pre-zivotne>). Podľa monitoringu pôd na území SR možno zhodnotiť, že z hľadiska priestorovej diferenciácie obsahu Pb na území SR a v Moštenici zreteľne vidieť prirodzené endogénne geochemické anomálie, ktoré sa vyskytujú na mnohých miestach. Naproti tomu v severnej a severozápadnej časti SR, kde sa geochemické anomálie nevyskytujú môžeme konštatovať výraznú imisnú záťaž zo susedných krajín (LINKEŠ, et al., 1997). Silne vôbec zaťaženou oblasťou je územie obce Moštenica a jej okolia smerom na sever.

Erózia pôdy

Erózia pôdy je rozrušovanie (lat. erode = hrýzť) povrchu pevnín vodou, ľadom a vetrom. V závislosti od podmienok sa prejavuje jednotlivito alebo v určitej kombinácii. Znamená odnos pôdnej hmoty (denudácia), jej premiestňovanie do iných polôh (transport) a ukladanie (akumulácia) vo forme nánosu alebo prekryvu (Bedrna, 2002).

Správa povodí

Právna starostlivosť o vodu je vymedzená v zákone NR SR č. 184/2002 Z. z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov (vodný zákon) s účinnosťou od 1. júna 2002. Tento zákon vytvára podmienky na všestrannú ochranu povrchových vôd a podzemných vôd vrátane vodných ekosystémov a od vôd priamo závislých krajinných ekosystémov, na zlepšenie stavu povrchových vôd a na ich účelné a hospodárne využívanie. Katastrálnym územím obce Moštenica preteká vodohospodársky významný vodný tok Moštenický potok.

Okresný úrad Banská Bystrica, na základe oznámenia o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034, predloženého obstarávateľom strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034, vykonal podľa § 7 zákona o EIA zisťovacie konanie, či sa strategický dokument PHRSR Moštenica 2025 – 2034 bude posudzovať podľa zákona o EIA.

V rámci zisťovacieho konania, Okresný úrad Banská Bystrica zverejnil podľa § 6 ods. 2 zákona o EIA oznámenie o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034, na webovej stránke: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia>,

dňa 16.01.2025. Pri zverejnení oznámenia o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034, Okresný úrad Banská Bystrica oznámil podľa § 6 ods. 3 zákona o EIA miesto a čas konania konzultácií podľa § 63 zákona o EIA.

Okresný úrad Banská Bystrica, listom č. OU-BB-OSZP3-2025/011308-003, zo dňa 16.01.2025, oznámil obstarávateľovi strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 adresu, na ktorú možno predkladať stanoviská verejnosti k predloženému oznámeniu o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034. Okresný úrad Banská Bystrica zároveň vyzval obstarávateľa strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 na zverejnenie oznámenia formou informácie o oznámení povinne na úradnej tabuli (oznámenie musí byť verejnosti prístupné najmenej po dobu 14 dní), nepovinne miestnou tlačou, miestnou televíziou alebo spôsobom obvyklým spolu s informáciou, kde možno do oznámenia nahliadnuť, robiť si z neho výpisy, odpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie (§6 ods. 1 zákona o EIA). Okresný úrad Banská Bystrica ďalej uviedol, že verejnosť môže doručiť svoje písomné stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 príslušnému orgánu – Okresnému úradu Banská Bystrica do 15 dní odo dňa, kedy bolo oznámenie o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 zverejnené. Na záver bol obstarávateľ strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 vyzvaný na vrátenie tohto oznámenia, po ukončení doby vyvesenia, s vyznačením dátumov vyvesenia a zvesenia, a to na adresu Okresného úradu Banská Bystrica.

Okresný úrad Banská Bystrica listom č. OU-BB-OSZP3-2025/011308-004, zo dňa 16.01.2025 rozposlal v zmysle § 6 ods. 2 zákona o EIA predmetné oznámenie o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 dotknutým orgánom a dotknutým obciam na zaujatie stanoviska v zmysle § 6 ods. 6 zákona o EIA, ktoré bolo následne potrebné odoslať na adresu Okresného úradu Banská Bystrica. Oznámenie o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 ako aj návrh strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 boli zverejnené na internetovej stránke: <https://www.enviroportal.sk/sk/eia>. Okresný úrad Banská Bystrica, prostredníctvom predmetného listu, zároveň vyzval dotknuté obce aby informovali verejnosť o oznámení strategického dokumentu v termíne do troch pracovných dní od doručenia tohto oznámenia a to spôsobom v mieste obvyklým a zároveň aby oznámili, kde a kedy možno do oznámenia nahliadnuť, robiť si z neho odpisy, výpisy alebo na vlastné náklady zhotoviť kópie; pričom oznámenie muselo byť verejnosti prístupné po dobu 14 dní od jeho doručenia (§ 6 ods. 6 zákona o EIA). Okresný úrad Banská Bystrica ďalej uviedol, že verejnosť môže doručiť svoje písomné stanovisko k oznámeniu o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 príslušnému orgánu – Okresnému úradu Banská Bystrica do 15 dní odo dňa, kedy bolo oznámenie o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 zverejnené (§ 6 ods. 5 zákona o EIA). Na záver boli dotknuté obce vyzvané na vrátenie tohto oznámenia, po ukončení doby vyvesenia, s vyznačením dátumov vyvesenia a zvesenia, a to na adresu Okresného úradu Banská Bystrica.

Okresnému úradu Banská Bystrica bol dňa 19.02.2025 doručený list, od obstarávateľa strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034. Obstarávateľ strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 zverejnil podľa § 6 ods. 1 zákona o EIA informáciu o oznámení po dobu najmenej 15 dní na úradnej tabuli, a to v termíne od 23.01.2025 do 19.02.2025.

V zákone stanovenom termíne, resp. do termínu vydania tohto rozhodnutia, doručili na Okresný úrad Banská Bystrica svoje písomné stanoviská v rámci zisťovacieho konania nasledovné dotknuté orgány a dotknuté obce. Stanoviská sú uvedené v skrátenom znení, pričom pri parafrázovaní konkrétneho stanoviska, sa kvôli skráteniu dĺžky textu, namiesto celého názvu dotknutého orgánu alebo dotknutej obce používa ďalej iba slovné spojenie „dotknutý orgán“ alebo „dotknutá obec“:

1. Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor krízového riadenia, listom č. OU-BB-OKR1-2025/011831-002 zo dňa 20.01.2025, konštatuje nasledovné:

K predloženému oznámeniu o strategickom dokumente “Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica 2025-2034“, z hľadiska záujmov civilnej ochrany Odbor krízového riadenia Okresného úradu Banská Bystrica, nemá žiadne pripomienky.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu je súhlasné a bez pripomienok.

2. Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky, Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Banská Bystrica, Oddelenie územného plánovania, listom č. 5713/2657/2025/17.1.1., zo dňa 21.01.2025, konštatuje nasledovné:

RÚ Banská Bystrica konštatuje, že:

- obec Moštenica nemá platný záväzný územný plán obce. Potreba vypracovať ho pre obec nevyplývala z Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj schváleného vládou Slovenskej republiky uznesením č. 394/1998 zo dňa 09.06.1998, ktorého záväzná časť bola vyhlásená nariadením vlády Slovenskej republiky č. 263/1998 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnkov. V zmysle ustanovenia § 22 ods. 1 zákona o územnom plánovaní je však obec povinná mať územný plán obce; táto povinnosť zaniká ak je celé územie obce súčasťou územného plánu mikroregiónu.

Na základe vyššie uvedeného RÚ Banská Bystrica odporúča obci Moštenica pristúpiť k obstaraniu územného plánu obce postupom podľa platnej legislatívy.

RÚ Banská Bystrica nepožaduje uvedený strategický dokument posudzovať podľa zákona č.24/2006 Z. z. o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Úrad pre územné plánovanie a výstavbu Slovenskej republiky odporúča vypracovanie územného plánu obce Moštenica. Nakoľko ide len o odporúčenie Okresný úrad Banská Bystrica nezpracoval pripomienku do výrokovvej časti rozhodnutia. Dotknutý orgán nepožaduje pokračovať v procese posudzovania vplyvov na životné prostredie. Stanovisko dotknutého orgánu sa berie za súhlasné.

3. Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, Úsek odpadového hospodárstva, listom č. OU-BB-OSZP3-2025/011771-002, zo dňa 20.01.2025, konštatuje nasledovné:

Okresný úrad Banská Bystrica z hľadiska záujmov odpadového hospodárstva, ako príslušný orgán štátnej správy podľa § 6 ods. 6 zákona č. 525/2003 Z. z. o štátnej správe starostlivosti o životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a § 108 ods. 1 písm. p) zákona č. 79/2015 Z. z. o odpadoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o odpadoch“) vydáva nasledovné pripomienky:

- zabezpečiť dodržiavanie ustanovení podľa § 81 zákona o odpadoch pre nakladanie s komunálnymi a drobnými stavebnými odpadmi, za nakladanie s ktorými zodpovedá obec;
- program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica riešiť v súlade so zákonom o odpadoch a vykonávajúcich vyhlášok.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu obsahuje upozornenie na dodržiavanie zákona o odpadoch. Stanovisko je súhlasné a berie sa na vedomie.

4. Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, Úsek ochrany ovzdušia, listom č. OU-BB-OSZP3-2025/011333-003, zo dňa 15.01.2025, konštatuje nasledovné:

Predložený strategický dokument „PHRSR 2025 – 2034“ nie je v rozpore so záujmami ochrany ovzdušia v územnom celku Banská Bystrica. Okresný úrad Banská Bystrica, odbor starostlivosti o životné prostredie, štátna správa ochrany ovzdušia nemá k strategickému dokumentu PHRSR 2025 – 2034 námietky a nepožaduje jeho ďalšie posudzovanie podľa zákona o EIA.

Podľa § 25 ods. 1 zákona o ochrane ovzdušia záväzným stanoviskom podľa tohto zákona je vyjadrenie, súhlas a stanovisko alebo iný právny úkon, ktorým sa uplatňujú požiadavky a záujmy ochrany ovzdušia v konaní, v ktorom má orgán ochrany ovzdušia postavenie dotknutého orgánu.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu berie na vedomie.

5. Banskobystrický samosprávny kraj, Oddelenie územného plánovania a životného prostredia, listom č. 09549/2025/ODDUPZP - 2, zo dňa 21.01.2025, konštatuje nasledovné:

Banskobystrický samosprávny kraj ako dotknutý orgán podľa § 6 ods. 6 zákona o posudzovaní dáva k oznámeniu o strategickom dokumente a návrhu strategickému dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica na roky 2025-2034“ nasledovné s t a n o v i s k o:

Podľa grafickej časti Územného plánu veľkého územného celku Banskobystrický kraj v znení zmien a doplnkov (ďalej len „ÚPN VÚC BBK“) a verejne dostupných databáz a informácií zasahujú pozemky v k.ú. Moštenica do trasy navrhovanej rýchlostnej cesty R1, cesty III/2426, Národného parku Nízke Tatry, ochranného pásma Národného parku Nízke Tatry, Národného parku Muránska planina, Prírodnej rezervácie Pralesy Slovenska – Kozí chrbát, Prírodnej pamiatky Moštenické travertíny, Chráneného vtáčieho územia Nízke Tatry, Územia európskeho významu Ďumbierske Nízke Tatry, jadrového územia európskeho významu, biokoridoru nadregionálneho významu, biokoridoru regionálneho významu, Chránenej vodohospodárskej oblasti Nízke Tatry - Západná časť, ochranného pásma II. stupňa vodárenského zdroja, päť zdrojov minerálnej vody, ochranných lesov a lesov osobitného určenia, chránených pôd, hydromeliórií, jadrového územia migračných koridorov medzinárodného projektu ConnectGREEN, v k.ú. Moštenica sa nachádzajú jestvujúce obytné plochy, jestvujúce plochy rekreácie, rekreačné priestory, lesné pozemky, prestupový bod kategórie E (Regionálny plán udržateľnej mobility Banskobystrického samosprávneho kraja, 2022).

Podľa návrhu Regionálneho územného systému ekologickej stability (ďalej „RÚSES“) okresu Banská Bystrica sa v k.ú. Moštenica nachádzajú prvky RÚSES: biocentrum nadregionálneho významu, genofondové významné lokality, významné biotopy, ekologicky významné prvky krajiny, pre ktoré sú určené manažmentové opatrenia. Obec Moštenica je súčasťou Horehronského regiónu cestovného ruchu nadregionálneho významu, sídelným strediskom rekreácie a turizmu horského funkčného typu, subregionálnym záujmovým územím Bystrickobreznianskej oblasti cestovného ruchu a súčasťou rekreačného krajinného celku Horehronské podolie - západ.

Banskobystrický samosprávny kraj:

1. Nepredpokladá negatívne vplyvy posudzovaného strategického dokumentu na životné prostredie a zdravotný stav obyvateľstva pri zachovaní predpisov súvisiacich s ochranou životného prostredia a k oznámeniu o strategickom dokumente nemá pripomienky.
2. Pri realizácii opatrení, naplňajúcich ciele strategického dokumentu, žiada rešpektovať záväzné regulatívy Závaznej časti ÚPN VÚC BBK v platnom znení, ktoré majú priamu väzbu na územný rozvoj obce Moštenica, s dôrazom na regulatívy 1.7.2., 1.7.3., 1.7.4., 1.10., 1.11. v oblasti usporiadania územia, osídlenia a rozvoja sídelnej štruktúry, 2.2.3., 2.2.4., 2.2.6., 2.2.10., v oblasti hospodárstva, 3.2.1., 3.3., 3.4., 3.5., 3.6., 3.7., 3.8., 3.10.3., 3.15. v oblasti rozvoja rekreácie a turistiky, 4.1., 4.2., 4.4., 4.5., 4.6., 4.8., 4.10., 4.11., 4.12., 4.13., 4.15., 4.18. v oblasti usporiadania územia z hľadiska ekologických aspektov, ochrany prírody a pôdneho fondu, 5.14., 5.15. v oblasti usporiadania územia z hľadiska kultúrneho dedičstva, 6.1.1.3., 6.1.46., 6.1.53., 6.9., 6.10.5. v oblasti rozvoja nadradenej dopravnej infraštruktúry, 7.1.4., 7.1.11.b), 7.1.14., 7.1.15., 7.3.5. v oblasti rozvoja nadradenej technickej infraštruktúry a verejnoprospešné stavby 1.1.1. v oblasti cestnej infraštruktúry, 2.4. v oblasti železničnej infraštruktúry, 5.5. v oblasti zásobovania pitnou vodou a 7.84. v oblasti odtokových pomerov.
3. Nepožaduje posudzovanie strategického dokumentu v zmysle zákona o posudzovaní, ale požaduje zahrnutie vyššie uvedenej požiadavky 2. do rozhodnutia zo zisťovacieho konania.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu berie na vedomie. Pripomienka č. 2 bola zapracovaná do podmienok uvedených vo výrokovej časti rozhodnutia.

6. Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek životného prostredia, Úsek štátnej vodnej správy, listom č. OU-BB-OSZP3-2025/011821-002, zo dňa 21.01.2025, konštatuje nasledovné:

K predmetnému dokumentu okresný úrad nemá pripomienky, ale upozorňuje, že v oblasti ochrany vôd je potrebné pri realizácii navrhovaných opatrení dodržať plnenie zákonných povinností upravených v zákone č. 364/2004 Z. z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon) v znení neskorších predpisov a vyhlášku č. 200/2018 Z. z. ktorou sa ustanovujú podrobnosti o zaobchádzaní so znečisťujúcimi látkami, o náležitostiach havarijného plánu a o postupe pri riešení mimoriadneho zhoršenia vôd.

Okresný úrad zároveň nevyžaduje ďalšie posudzovanie podľa zákona o EIA predmetného strategického dokumentu pri dodržaní všeobecne záväzných právnych predpisov a podmienok v tomto stanovisku.

Konkrétne podmienky zabezpečujúce ochranu vodných pomerov súvisiace s realizáciou uvažovaných vodných stavieb v rámci strategického dokumentu obce Moštenica si okresný úrad uplatní vo vyjadrení k povolovaciemu konaniu týchto stavieb.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Okresný úrad Banská Bystrica, úsek štátnej vodnej správy upozorňuje na dodržiavanie všeobecne záväzných predpisov v oblasti ochrany vôd. Stanovisko dotknutého orgánu je súhlasné a berie sa na vedomie.

7. Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, Sekcia geológie a prírodných zdrojov, Odbor štátnej geologickej správy, listom č. 3303/2025, zo dňa 22.01.2025, konštatuje nasledovné:

Ministerstvo životného prostredia Slovenskej republiky, odbor geológie a štátnej geologickej správy (ďalej len „ministerstvo“) na základe Vášho oznámenia o strategickom dokumente obce Moštenica Vám podľa § 15 ods. 1 a ods. 3 zákona č. 44/1988 Zb. o ochrane a využití nerastného bohatstva (banský zákon) v znení neskorších predpisov, § 20 a § 23 ods. 16 zákona č. 569/2007 Z. z. o geologických prácach (geologický zákon) v znení neskorších predpisov a § 6 ods. 6 zákona 24/2006 o posudzovaní vplyvov na životné prostredie a o zmene a doplnení niektorých zákonov zasiela nasledovné stanovisko:

1. V katastrálnom území obce Moštenica (ďalej len „predmetné územie“) je evidovaná skládka odpadov tak, ako je zobrazená na priloženej mape. Ministerstvo odporúča uvedenú skládku odpadov dostatočne zohľadniť v územnoplánovacej dokumentácii.

2. Predmetné územie spadá do nízkeho až stredného radónového rizika, tak ako je to zobrazené na priloženej mape. Stredné radónové riziko môže negatívne ovplyvniť možnosti ďalšieho využitia územia.

Podľa § 20 ods. 3 geologického zákona ministerstvo vymedzuje ako riziká stavebného využitia územia výskyt stredného radónového rizika. Vhodnosť a podmienky stavebného využitia územia s výskytom stredného radónového rizika je potrebné posúdiť podľa zákona č. 355/2007 Z. z. o ochrane, podpore a rozvoji verejného zdravia a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov a vyhlášky č. 57/2024 Z. z., ktorou sa ustanovujú podrobnosti o obmedzovaní ožiarenia pracovníkov a obyvateľov z prírodných zdrojov ionizujúceho žiarenia.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu berie na vedomie. Niektoré z podmienok uvedených v stanovisku dotknutého orgánu vyplývajú z dodržiavania už platných legislatívnych ustanovení. Okresný úrad Banská Bystrica upozorňuje na ich dodržiavanie. Vzhľadom na charakter prevencie negatívneho vplyvu potenciálnych a stabilizovaných zosuvov, ako aj stredného radónového rizika na zdravie obyvateľstva premietol Okresný úrad Banská Bystrica body stanoviska dotknutého orgánu v skrátenej forme do výrokovej časti tohto rozhodnutia vo forme podmienok.

8. Slovenský vodohospodársky podnik, štátny podnik, Povodie Hrona, odštepny závod, listom č. SVP 188/2025/22-9213421, zo dňa 27.01.2025, konštatuje nasledovné:

- Územie riešené v rámci PHRSR spadá do povodia Hrona, číslo hydrologického povodia 4-23-02. Katastrálnym územím obce preteká vodný tok, ktorý je v správe SVP, š.p. vodný tok Moštenický potok (identif 4-23-02-2647) a jeho ľavostranný bezmenný prítok (identif 4-23-02-2571). Prehľadný mapový podklad z oblasti vodného hospodárstva záujmového územia je pre verejnosť prístupný na https://mpt.svp.sk/svp_vmapportal/.

- Str. 38: Zákon č. 184/2002 Z.z. o vodách a o zmene a doplnení niektorých zákonov je neplatný, nahrádza ho zákon č. 364/2004 Z.z. o vodách a o zmene zákona Slovenskej národnej rady č. 372/1990 Zb. o priestupkoch v znení neskorších predpisov (vodný zákon).

- Str. 38: Podľa vyhlášky č. 211/2005 Z.z. Ministerstva životného prostredia Slovenskej republiky, ktorou sa ustanovuje zoznam vodohospodársky významných vodných tokov a vodárenských vodných tokov, vodný tok Moštenický potok nie je vodohospodársky významný vodný tok.

- V strategickom dokumente PHSR obce Moštenica je použitá nesprávna terminológia: „protizáplavových opatrení“ a „protizáplavových hrádzi“, žiadame opravu textu v znení „protipovodňových opatrení“ a „protipovodňových hrádzi“ na stranách: 94, 100, 107, 122. Na strane 27 je použitá nesprávna terminológia: „lokálnych záplav“, žiadame opravu textu v znení: „lokálnych povodní“.

- Chyby v slovoslede a pravopise v dokumente (napr. str. 19: „Uhliarsky potok je potok je to ľavostranný prítok ...“, str. 70: „...odvetví vhodných pre Moštenica,...“).

- Dodržať pobrežné pozemky vodných tokov pretekajúcich územím. SVP, š.p., je ako správca vodných tokov oprávnený v zmysle ustanovení § 49 a § 50 zákona č. 364/2004 Z.z. o vodách (vodný zákon) v znení neskorších predpisov vstupovať na ich pobrežné pozemky. Vlastník pobrežného pozemku je pritom povinný umožniť správcovi vodného toku výkon jeho oprávnenia a sťažiť vykonanie príslušných prác. Pobrežnými pozemkami sú pri vodohospodárskych významných tokoch pozemky do vzdialenosti 10 m od brehovej čiary (§43 ods. 6 vodného zákona) a pri drobných tokoch do 5,0 m od brehovej čiary, pri ochrannej hrádzi vodného toku do 10 m od vzdušnej a návodnej päty hrádze.

- Rešpektovať ochranné pásmo vodných tokov podľa „STN 75 2102 Úprava riek a tokov“, časť č. 13 ochranné pásma. Minimálna šírka ochranného pásma je stanovená na 6,0 m od brehovej čiary pre vodné toky, ktoré majú šírku medzi brehovými čiarami 10,0 – 50,0 m. Pre Vodné toky v šírke medzi brehovými čiarami do 10 m je minimálna šírka ochranného pásma 4 m od brehovej čiary. V ochrannom pásme vodného toku nie je prípustná orba, stavanie objektov, zmena reliéfu ťažbou, navážkami, manipulácia s látkami škodiacimi vodám, výstavba súdežných inžinierskych sietí a ťažba zeminy, pri ktorej je ochranné pásmo určené vo vzdialenosti 20 m od brehovej čiary.

- V rámci situovania nových rozvojových plôch, situovania stavebných pozemkov a následne aj konkrétnych stavieb a objektov v rámci lokalít prilahlých k línii koryt vodných tokov žiadame tieto situovať mimo ich pobrežného pásma, t.z. v odstupovej vzdialenosti min. 5m (resp. 10 m) od ich brehovej čiary. Pásmo pobrežných pozemkov je potrebné pri všetkých vodných tokoch ponechať ako bez zásahovú zónu slúžiacu pre potreby širších záujmov vodného hospodárstva, aby tieto slúžili ako manipulačný pás pre zabezpečenie prístupu a práce mechanizmov pri vykonávaní správy a údržby jeho koryta, ako priestorová rezerva (pásmo) pre vytváranie a prípadné zmeny koryta toku v nadväznosti na miestnu morfológiu územia a ako priestorová rezerva pre realizáciu protipovodňových opatrení a úprav odtokových pomerov koryta toku. V rámci tých pásiem nie je žiaduce ani trasovanie súdežných inžinierskych sietí alebo súdežných dopravných stavieb (komunikácií), budovanie rekreačných, športových a iných obdobných plôch (s prihliadnutím na miestne priestorové možnosti). V rámci návrhu vyššie uvádzaných opatrení zabezpečujúcich protipovodňovú ochranu obce je navyše potrebné počítať so záberom pozemkov spadajúcich do pobrežného pásma popri korytách tokov pre možnosť ich vybudovania (pobrežné pozemky predstavujú priestorové vymedzenie polohopisného situovania navrhovaných protipovodňových opatrení trasovaných popri línii koryta toku).

- Kapacita prirodzene (neupravených) koryt vodných tokov v nadväznosti na aktuálne zaznamenaný a prognózovaný vývoj hydrologického režimu nevykazuje dostatočnú priestorovú kapacitu pre prevedenie povodňových prietokov, taktiež úpravy tokov vybudované v minulosti boli zrealizované na vtedajšie odtokové pomery v širšom území. Upozorňujeme, že naša organizácia nemá v rámci širšieho územia obce bližšie vysledovaný

rozsah zaplavovaného územia priľahlého k línii miestnych drobných vodných tokov. Vzhľadom na limitovanú priestorovú kapacitu ich koryt nie je možné vylúčiť vybrežovanie vôd počas prechodu povodňových prietokov v prípade dlhodobých alebo intenzívnych zrážok. V tejto súvislosti upozorňujeme, že v prípade vzniku škôd z dôvodu vybreženia vody z koryta vodných tokov alebo následkom zaliatia územia vnútornými vodami, SVP, š.p. podľa §2 ods. 8 zákona o ochrane pred povodňami nezodpovedá za povodňovú škodu, zároveň podľa §49 ods. 5 zákona o vodách nenesie zodpovednosť za škody spôsobené mimoriadnou udalosťou a škody vzniknuté užívaním vodných tokov, pričom mimoriadnou udalosťou sa podľa §3 ods. 2 zákona č. 42/1994 Z.z. o civilnej ochrane obyvateľstva rozumie stav zapríčinený živelnou pohromou, technologickou haváriou alebo katastrofou.

- Pri riešení budúceho územia rozvoja obce je v rámci území ohrozovaných vodami vybrežovanými z koryta vodných tokov nutné obmedziť v nich výstavbu a iné nevhodné činnosti v zmysle ustanovení zákona č. 7/2010 Z.z. o ochrane pred povodňami až do doby vybudovania príslušných ochranných opatrení, ktoré zamedzia vzniku povodňových škôd. Pri všeobecnom plánovaní výstavby požadujeme akceptovať aj ďalšie relevantné ustanovenia tohto zákona, hlavne § 20 o inundačných územiach ods. 5, 6 a zákona o vodách č. 364/2024 Z.z. hlavne § 27, kde je špecifikované kedy nie je resp. je potrebný súhlas orgánu štátnej vodnej správy.

- Z hľadiska záujmov vodného hospodárstva a protipovodňovej ochrany je pred vyústením vôd z povrchového odtoku do recipientov potrebné uprednostniť ich vsakovanie na mieste vzniku, resp. riešiť ich dočasnú akumuláciu v retenčných nádržiach s priebežným vypúšťaním do recipientu tak, aby prírastok ďalšieho nárazového množstva vôd nedochádzalo k zhoršovaniu povodňových situácií v nižšie položenom povodí. Táto požiadavka vyplýva aj z ustanovení §4 ods. 3 a §9 ods. 6 Vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č. 69/2004 Z.z. Likvidácia dažďových vôd v rámci jednotlivých rozvojových lokalít je v tejto súvislosti žiadúca ich individuálnym vsakovaním do podlažia na jednotlivých stavebných pozemkoch, resp. ich dočasným akumulovaním v nádržiach s následným využitím na technické alebo záhradnícke účely (zavlažovanie zelene) s prípadným vybudovaním bezpečnostného priepadu do individuálnych vsakovacích objektov zabezpečujúcich odvádzanie prebytočného množstva vôd ich vsakovaním do podzemných vôd. Pri odvádzaní vôd z povrchového odtoku z podzemných komunikácií pre motorové vozidlá vrátane parkovacích a pevných plôch, kde sa predpokladá výrazný obsah látok (ropné, olejové splachy), ktoré môžu nepriaznivo ovplyvniť kvalitu povrchovej a podzemnej vody, bude potrebné pri ich budovaní zvážiť osadenie odlučovača ropných látok s vyhovujúcou veľkosťou a stupňom čistenia (viď. §10 ods. 5 a 6 Vyhlášky Úradu pre územné plánovanie a výstavbu SR č. 69/2004 Z.z.)

- Návrhy odovzdávania a zneškodňovania odpadových vôd musia zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle VN SR č. 269/2010, ktorým sa ustanovujú kvalitatívne ciele povrchových vôd a limitné hodnoty ukazovateľov znečistenia odpadových a osobitných vôd, vrátane podmienok pre vypúšťanie vôd z povrchového odtoku. Splaškové odpadové vody, ktoré nebude z objektívnych dôvodov možné pripojiť na kanalizačnú sieť obce, je možné odvádzat' individuálne do nepriepustnej žumpy, ktorú je však potrebné zrealizovať ako nepriepustnú v zmysle STN 75 6081 – Žumpy na splaškové odpadové vody a zabezpečiť ju voči prítoku vôd z okolitého terénu, ako aj voči preplneniu. Obsah žumpy je potrebné likvidovať na vhodnej ČOV a predložiť doklad o zmluvne zabezpečenom odbere obsahu žumpy na jeho likvidáciu oprávnenou osobou.

- Pri návrhu odvádzania a zneškodňovania odpadových vôd prostredníctvom prípadných malých a domových ČOV požadujeme zohľadňovať požiadavky na čistenie vôd v zmysle Nariadenia vlády SR č. 359/2022 Z.z., ktorým sa mení na dopĺňanie NV SR č. 269/2010 Z.z., ktorým sa ustanovujú požiadavky na dosiahnutie dobrého stavu vôd v znení NV SR č. 398/2012 Z.z. Upozorňujeme, že v prípade vypúšťania odpadových vôd do povrchových vôd sa uplatňuje tzv. „emisno-imisný princíp“, pri ktorom je potrebné súčasne splnenie emisných limitovaných ukazovateľov znečistenia vo vypúšťaných vodách ako aj plnenie imisných limitných ukazovateľov znečistenia v recipiente v bode ovplyvnenom vypúšťaním. Splnenie „emisno-imisných“ požiadaviek je potrebné dokladovať hydrotechnickými výpočtami a posúdením vplyvu vypúšťaných odpadových vôd na kvalitu povrchových vôd v recipiente na základe platných legislatívnych hydrologických údajov o prietoku vody v recipiente (Q355), ako aj údajov o kvalite vody v recipiente poskytnutých oprávnenou osobou (SHMÚ).

- V zmysle čl. 4, ods. 7 Smernice 2000/60/ES Európskeho parlamentu a Rady Európskej Únie, ktorá bola transportovaná do zákona o vodách nesmie navrhovanými činnosťami dôjsť k zhoršeniu súčasného stavu povrchových a podzemných vôd.

- Dbať o to, aby nebola ohrozená kvalita povrchových a podzemných vôd, dbať o ochranu vôd a zdržať sa činností, ktoré môžu negatívne ovplyvniť prirodzený režim vôd. Znečistiť vodu alebo inak ohroziť jej kvalitu.

-Pri spracovaní ďalších stupňov riešenia rozvoja obce je za oblasť vodného hospodárstva potrebné postupovať podľa zákona č. 364/2004 Z.z., o vodách v znení neskorších predpisov zákona č. 7/2010 Z.z., o ochrane pred povodňami v znení neskorších predpisov a ich vykonávajúcich vyhlášok.

Ďalšie stupne riešenia a nové skutočnosti vyplývajúce z navrhovaného strategického dokumentu požadujeme predkladať na SVP, š.p. Povodie Hrona, OZ k zaujatiu stanoviska.

Z hľadiska záujmov vodného hospodárstva a ochrany vôd nie je po dodržaní uvedených požiadaviek potrebné posudzovať strategický dokument „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica 2025-2034 (aktualizácia)“ v zmysle zákona č. 24/2006 Z.z. o posudzovaní vplyvov na životného prostredia a o zmene a doplnení niektorých zákonov.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu berie na vedomie. Body stanoviska dotknutého orgánu z väčšej časti vyplývajú z dodržiavania platných legislatívnych predpisov v oblasti ochrany vôd, resp. vodného hospodárstva. Okresný úrad Banská Bystrica upozorňuje na ich dodržiavanie. Zároveň Okresný úrad Banská Bystrica upozorňuje na rešpektovanie stanoviska dotknutého orgánu, resp. aby ďalšie stupne riešenia a nové skutočnosti vyplývajúce z navrhovaného strategického dokumentu boli predkladané na SVP, š.p. Povodie Hrona, Oz k vyjadreniu. Z hľadiska eliminácie zhoršovania povodňových situácií a kvality vôd Okresný úrad Banská Bystrica premietol niektoré body stanoviska dotknutého orgánu v skrátenej forme podmienok do výrokovvej časti tohto rozhodnutia.

9. Regionálny úrad verejného zdravotníctva so sídlom v Banskej Bystrici, listom č. RÚVZBB/OHŽPaZ/587/1332/2025 zo dňa 27.01.2025, konštatuje nasledovné:

Strategický plán hospodárskeho a sociálneho rozvoja obce pre uvažované obdobie predstavuje rozsiahly komplex analýz a opatrení. Hlavným cieľom je zabezpečiť trvalo udržateľný rozvoj obce Moštenica, po ekonomickej, sociálnej, kultúrnej stránke. Ekonomický, kultúrny a spoločenský rast bude zabezpečený prostredníctvom disponibilného potenciálu nachádzajúceho sa v historických, ľudských, prírodných a ekonomických zdrojoch. Hlavné zameranie ekonomickej činnosti bude obec smerovať do ekologicky nezávadných prevádzok v oblasti drobnej remeselnej výroby, lesného hospodárstva, cestovného ruchu v spojení s bohatou históriou a tradíciou, malej ekologickej výroby, pre ktoré má ideálne rozvojové predpoklady. Zabezpečiť ochranu životného prostredia (vodné toky/plochy, lesy, NATURA Nízke Tatry, Ďumbierske Tatry) a jeho zveľaďovanie hlavne v podobe rozvoja a kultivácie oddychových zón v obci, obnovy kultúrno historických pamiatok (hradisko, kostol, Robotnícky dom) športovo-rekreačných areálov a cykloturistických trás.

RÚVZ podľa § 13 ods. 3 písm. b) zák. č. 355/2007 Z. z, k predloženému návrhu vydáva súhlasné záväzné stanovisko.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu je súhlasné, bez pripomienok.

10. eustream a.s, Votrubova 11/A, 821 09 Bratislava, listom č. 14/2025 zo dňa 17.01.2025, konštatuje nasledovné:

- podľa predloženej projektovej dokumentácie program nezasahuje do ochranného ani bezpečnostného pásma prepravnej siete eustream a.s.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko berie na vedomie.

11. Ministerstvo obrany Slovenskej republiky, sekcia majetku a infraštruktúry, listom č. SEMaI-EL13/2-11-1419/2025 zo dňa 28.01.2025, konštatuje nasledovné:

Na území obce Moštenica Ministerstvo obrany Slovenskej republiky a organizácie v jeho zriaďovateľskej a zakladateľskej pôsobnosti spravujú nehnuteľný majetok vo vlastníctve Slovenskej republiky, ktorý slúži a aj v budúcnosti bude slúžiť na plnenie úloh súvisiacich s obranou Slovenskej republiky (vojenské objekty).

Z uvedeného dôvodu s poukazom na znenie ods. 1 bod 1.9 Závaznej časti územného plánu Veľkého územného celku Banskobystrického kraja požadujeme „pri novej výstavbe zachovať jestvujúce vojenské objekty a zariadenia vrátane ochranných pásiem: jednotlivé stupne územnoplánovacej dokumentácie prerokovať s Ministerstvom obrany Slovenskej republiky.“

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu sa považuje za súhlasné a obsahuje upozornenie na všeobecne platné právne predpisy, ktoré je obec povinná v ďalších stupňoch územnoplánovacej dokumentácie dodržiavať.

12. Slovenská elektrizačná prenosová súprava, listom č. PS/2025/001519 zo dňa 04.02.2025, konštatuje nasledovné:

Z hľadiska nami prevádzkovaných existujúcich elektrických zariadení VVN a ZVN, ako aj z hľadiska rozvoja prenosovej súpravy nemáme pripomienky k riešenému územiu.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu sa považuje za súhlasné.

13. Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie, Oddelenie ochrany prírody a vybraných zložiek ŽP kraja, listom č. OU-BB-OSZP1-2025/011992-005 zo dňa 10.02.2025, konštatuje nasledovné:

Okresný úrad v sídle kraja nežiada pokračovať v procese posudzovania strategického dokumentu „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica 2025-2034“.

Upozorňujeme však na skutočnosť, že pre viaceré navrhované aktivity, ktoré budú mať v rámci realizácie navrhovaných opatrení investičný charakter, platí rovnako ako pre všetky ostatné investičné zámery povinnosť postupovať v súlade so zákonom. Osobitné predpisy, ako aj ostatné ustanovenia zákona o ochrane prírody, ostávajú vydaním tohto stanoviska nedotknuté. Na toto stanovisko sa nevzťahuje zákon č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok), a preto sa voči nemu nemožno odvolať.

Vyhodnotenie Okresného úradu Banská Bystrica: Stanovisko dotknutého orgánu je súhlasné, obsahuje len upozornenie na všeobecne platné právne predpisy, podľa ktorých je obec povinná postupovať.

Verejnosť bola o predložení dokumentu informovaná cestou oznámenia obstarávateľa strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034, v súlade s § 6 ods. 3 zákona o EIA spôsobom v mieste obvyklým. Verejnosť sa v priebehu zisťovacieho konania k strategickému dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 osobitne nevyjadrila. Počas celého procesu posudzovania vplyvov strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 nikto nevyužil možnosť konzultácie podľa § 63 zákona o EIA.

Okresný úrad Banská Bystrica pri svojom rozhodovaní prihliadal v rámci zisťovacieho konania o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 na hľadisko trvalo udržateľného rozvoja; potenciálny vznik environmentálnych problémov a rizík, vrátane vplyvov na zdravie; rozsah potenciálnych vplyvov na hodnotné alebo citlivé oblasti v zmysle kritérií pre zisťovacie konanie podľa § 7 a prílohy č. 3 zákona o EIA. Okresný úrad Banská Bystrica tiež prihliadol na písomné stanoviská doručené v priebehu zisťovacieho konania. Na základe preskúmania a zhodnotenia predloženého oznámenia o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034, vyjadrení dotknutých orgánov, určení podmienok, zistenia stavu z hľadiska zhodnotenia celkovej úrovne ochrany životného prostredia, Okresný úrad Banská Bystrica podľa zákona o EIA konštatuje, že nie sú ohrozené, ani neprimerane obmedzené, alebo ohrozené práva a oprávnené záujmy subjektov konania, a sú splnené podmienky podľa zákona o EIA, a predpisov upravujúcich konania, ktoré boli súčasťou posudzovania strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034. Z predloženého strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 nevyplývajú žiadne vplyvy na životné prostredie presahujúce štátne hranice.

Zo stanovísk doručených k oznámeniu o strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034 vyplynuli všeobecné požiadavky zo všeobecne platných právnych predpisov, ktoré bude možné riešiť v ďalších povolovacích procesoch a konkrétne požiadavky, ktoré bude potrebné zohľadniť v procese schvaľovania strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 podľa osobitných predpisov boli uvedené vo výrokovej časti rozhodnutia. Okresný úrad Banská Bystrica určil podmienky, ktoré eliminujú alebo zmierňujú vplyv na životné prostredie a je potrebné ich rešpektovať.

Ak sa zistí, že skutočné vplyvy posudzovaného dokumentu sú väčšie, ako sa v ňom uvádza, obstarávateľ strategického dokumentu PHRSR Moštenica 2025 – 2034 je povinný zabezpečiť opatrenia na zosúladienie skutočného vplyvu, s vplyvom uvedeným v strategickom dokumente PHRSR Moštenica 2025 – 2034, a v súlade s podmienkami určenými podľa osobitných predpisov.

Upozornenie:

Nakoľko sa jedná o strategický dokument s miestnym dosahom podľa § 7 ods. 7 zákona o EIA dotknutá obec bez zbytočného odkladu informuje o tomto rozhodnutí verejnosť spôsobom v mieste obvyklým.

Poučenie

Zisťovacie konanie sa nevykonáva podľa zákona č. 71/1967 Zb. o správnom konaní (správny poriadok) v znení neskorších predpisov, a preto sa voči nemu nemožno odvolať. Toto rozhodnutie možno preskúmať súdom podľa zákona č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok v znení zákona č. 88/2017 Z. z. ktorým sa dopĺňa zákon č. 162/2015 Z. z. Správny súdny poriadok.

Ing. Martina Machala
vedúca odboru

Informatívna poznámka - tento dokument bol vytvorený elektronicky orgánom verejnej moci

IČO: 00151866 Sufix: 10008

Doručuje sa

Obec Moštenica, Moštenica 77, 976 13 Moštenica, Slovenská republika

Na vedomie

Ministerstvo životného prostredia SR - Sekcia geológie a prírodných zdrojov, odbor štátnej geologickej správy, Mgr. Doboš, Bukureštská 4, 811 04 Bratislava 1

Okresné riaditeľstvo Hasičského a záchranného zboru Banská Bystrica, Komenského 27, 974 01 Banská Bystrica 1
Ministerstvo obrany SR, Sekcia majetku a infraštruktúry, Ing. Slávka Imrišková, Námestie generála Viesta 11694/2, Bratislava-mestská časť Nové Mesto

Regionálny úrad pre územné plánovanie a výstavbu Banská Bystrica, Ing. Alena Beňová, Partizánska cesta 6626/3, 974 01 Banská Bystrica

Banskobystrický samosprávny kraj, Odd. územného plánovania a ŽP / Dvorská, Námestie SNP 23, 974 01 Banská Bystrica 1

Banskobystrická regionálna správa ciest, a.s., Majerská cesta, 974 96 Banská Bystrica 1

Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie/ ŠVS/Mojžítová, Námestie Ľ. Štúra č. 1, 974 01 Banská Bystrica 1

Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie/Opak kraj/ Igazová, Nám. Ľ. Štúra 5943/1, 974 05 Banská Bystrica 5

Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie/ OH/ Cesnak, Námestie Ľ. Štúra č. 1, 974 01 Banská Bystrica 1

Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor starostlivosti o životné prostredie/ OO/ Melicherčíková , Námestie L. Štúra č. 1, 974 01 Banská Bystrica 1
Okresný úrad Banská Bystrica, pozemkový a lesný odbor , Námestie L. Štúra č. 1, 974 01 Banská Bystrica 1
Regionálny úrad verejného zdravotníctva Banská Bystrica, Mgr. Petra Lovičová , Cesta k nemocnici 1, 975 56 Banská Bystrica 1
Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor cestnej dopravy a pozemkových komunikácií, Námestie L. Štúra č. 1, 974 01 Banská Bystrica 1
Okresný úrad Banská Bystrica, Odbor krízového riadenia / Mičovský , Námestie L. Štúra č. 1, 974 01 Banská Bystrica 1
Štátny geologický ústav Dionýza Štúra Bratislava, Mlynská dolina, BA 3962, Bratislava-Staré Mesto, Bratislava I
SLOVENSKÝ VODOHOSPODÁRSKY PODNIK, š. p. Banská Štiavnica, Odštepny závod Banská Bystrica, Ing. Gatial, Partizánska cesta 69, 974 98 Banská Bystrica 1
Slovenská elektrizačná prenosová sústava, a.s., Mlynské nivy 59A, 824 84 Bratislava-Ružinov
SPP - distribúcia, a.s., Plátennícka 19013/2, Bratislava, 821 09 Bratislava - mestská časť Ružinov
eustream, a.s., Ing. Villim, Votrubova 11A, 821 09 Bratislava-Ružinov
Slovak Telekom, a.s., Bajkalská 28, Bratislava
CETIN Networks, s.r.o., Einsteinova 24, 851 01 Bratislava-Petržalka
Orange Slovensko, a. s., Prievozská 6/A, 821 09 Bratislava 2
Obec Donovaly, Donovaly 3, 976 39 Donovaly
Obec Podkonice, Podkonice 178, 976 13 Podkonice
Obec Hiadeľ, Hiadeľ 68, Hiadeľ, Banská Bystrica
Obec Pohronský Bukovec, Pohronský Bukovec 40, 976 62 Pohronský Bukovec

Doložka právoplatnosti a vykonateľnosti

Typ doložky

Typ doložky:
doložka právoplatnosti x
doložka vykonateľnosti -
doložka právoplatnosti a vykonateľnosti -

Číslo rozhodnutia:

Dátum vytvorenia doložky:

Vytvoril:

Udaje správoplatnenia rozhodnutia

Dátum nadobudnutia právoplatnosti:

Právoplatnosť vyznačená pre:
rozhodnutie v plnom znení x
časť rozhodnutia -

Doložka o autorizácii

Tento listinný rovnopis elektronického úradného dokumentu bol vyhotovený podľa vyhlášky č. 85/2018 Z. z. Úradu podpredsedu vlády Slovenskej republiky pre investície a informatizáciu z 12. marca 2018, ktorou sa ustanovujú podrobnosti o spôsobe vyhotovenia a náležitostiach listinného rovnopisu elektronického úradného dokumentu.

Údaje elektronického dokumentu

Názov: [Rozhodnutie zo zisťovacieho konania „Program hospodárskeho rozvoja a sociálneho rozvoja obce Moštenica 2025 – 2034 (aktualizácia)]
Identifikátor: OU-BB-OSZP3-2025/011308-0029318/2025

Autorizácia elektronického dokumentu

Dokument autorizoval: Martina Machala
Oprávnenie: 1109 , podľa (§ 9 ods. 2 písm. a) zákona č. 272/2016 Z. z.
Zastúpená osoba: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky
SK IČO 00151866
Spôsob autorizácie: kvalifikovaný elektronický podpis vyhotovený s použitím mandátneho certifikátu s pripojenou kvalifikovanou elektronickou časovou pečiatkou
Deklarovaný dátum a čas autorizácie: 20.03.2025 09:10:22 časové pásmo +01:00
Dátum a čas vystavenia kvalifikovanej časovej pečiatky: 20.03.2025 09:10:32 časové pásmo +01:00
Označenie listov, na ktoré sa autorizácia vzťahuje:
OU-BB-OSZP3-2025/011308-0029318/2025

Autorizácia elektronického dokumentu

Dokument autorizoval: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, OÚ BB 10008
SK IČO: 00151866
Spôsob autorizácie: kvalifikovaná elektronická pečať s pripojenou kvalifikovanou elektronickou časovou pečiatkou
Deklarovaný dátum a čas autorizácie: 20.03.2025 11:06:15 časové pásmo +01:00
Dátum a čas vystavenia kvalifikovanej časovej pečiatky: 20.03.2025 11:06:15 časové pásmo +01:00
Označenie listov, na ktoré sa autorizácia vzťahuje:
OU-BB-OSZP3-2025/011308-0029318/2025

Autorizácia elektronického dokumentu

Dokument autorizoval: Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, OÚ BB 10008
SK IČO: 00151866
Spôsob autorizácie: kvalifikovaná elektronická pečať s pripojenou kvalifikovanou elektronickou časovou pečiatkou
Deklarovaný dátum a čas autorizácie: 20.03.2025 11:06:15 časové pásmo +01:00
Dátum a čas vystavenia kvalifikovanej časovej pečiatky: 20.03.2025 11:06:15 časové pásmo +01:00
Označenie listov, na ktoré sa autorizácia vzťahuje:
OU-BB-OSZP3-2025/011308-0029318/2025-P001

Informácia o vyhotovení doložky o autorizácii

Doložku vyhotovil: Ing. Simona Kováčová
Funkcia alebo pracovné zaradenie: Referent
Označenie orgánu verejnej moci: Okresný úrad Banská Bystrica
IČO: 00151866
Dátum vytvorenia doložky: 20.03.2025
Podpis a pečiatka: